

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)

รายวิชา ๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น คณะครุศาสตร์ เอกภาษาไทย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	-พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ,ดร., พระครูสุตธรรมภาณี,ผศ.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	- ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๕ ภาคปกติ ห้อง ๓๐๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	-
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)	-
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	-

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา มีความรู้ความเข้าใจการแยกนิกายขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ มีความรู้ความเข้าใจอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ และมีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายการเกิดองค์การหรือกระบวนการใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนาได้
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	๒ ๑. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.

๒๒ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระและความทันสมัยมากยิ่งขึ้น.

๒.๓ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

๒๔. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาประวัติพระพุทธศาสนา โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติของหลักสูตรดังนี้

๑. มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต
- ๒) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีวินัย
๕. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชชาติ ศาสนา

๒. ความรู้

<p>๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และเนื้อหา</p> <p>๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>๑) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ได้</p> <p>๔) มีความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอด และสามารถนำความรู้ไปโยงเชื่อมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>๓) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักจัดการอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p>
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๑) มีทักษะในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๒) มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นและการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๔) มีทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑-๒	<p>บทที่ ๑ การอุบัติขึ้นและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา</p> <p>-สังคมชมพูทวีปก่อนพุทธกาล</p> <p>-การอุบัติขึ้นและพัฒนาการแห่งพระพุทธศาสนา</p> <p>-ประวัติพระอัสสีมหาสาวก</p> <p>-ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา</p> <p>-สรุปท้ายบท</p> <p>-คำถามท้ายบท</p>	๔	<p>บรรยาย</p> <p>ยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>-มอบงานไปศึกษาค้นคว้า</p> <p>-ให้นิสิตศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้า และพระอัสสีมหาสาวก ๘๐ องค์ แล้วนำเอาความรู้ที่ได้ไปบรรยาย ให้ความรู้แก่พุทธศาสนิกชนที่มานมัสการพระบรม</p>	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.,ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			สาริทธิธาตุ ณ หอประชุมเฉลิมพระ เกียรติ ๘๐ พรรษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ในโครงการพุทธะขันธ์	
๓	บทที่ ๒ พระพุทธศาสนาในพุทธ ศตวรรษที่ ๑ -แนวคิดการจัดหมวดหมู่พระธรรม วินัยสมัยพุทธกาล -การกล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัย ของพระสุภัททะ -การสังคายนาครั้งที่ ๑ -ผลการทำสังคายนาครั้งที่ ๑ -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา,ผศ., ดร.
๔	บทที่ ๓ พระพุทธศาสนาในพุทธ ศตวรรษที่ ๒ -สาเหตุของการสังคายนาครั้งที่ ๒ -เหตุการณ์สำคัญก่อนการสังคายนา ครั้งที่ ๒ -ผลของการสังคายนาครั้งที่ ๒ -การแยกนิกายในพระพุทธศาสนา -สรุปการทำสังคายนาครั้งที่ ๒ -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา,ผศ.ดร.
๕	บทที่ ๔ พระพุทธศาสนาในสมัย พระเจ้าอโศกมหาราช -พระเจ้าอโศกมหาราชกับ พระพุทธศาสนา -สาเหตุของการสังคายนาครั้งที่ ๓	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการทำ สังคายนารั้งที่ ๓ -ผลของการทำสังคายนารั้งที่ ๓ -สรุปการสังคายนารั้งที่ ๓ -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท			
๖	บทที่ ๕ พระพุทธศาสนาในสมัย พระเจ้ามลิந்த์ -พระเจ้ามลิந்த์กับพระพุทธศาสนา -ประวัติพระนาคเสน -การปจฺฉา วิสัชนาระหว่างพระเจ้าม ลิந்த์กับพระนาคเสน -ความเป็นมาเกี่ยวกับพระพุทธรูป -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.
๗	บทที่ ๖ พัฒนาการของ พระพุทธศานามหายาน -กำเนิดและพัฒนาการของ พระพุทธศานามหายาน -สาเหตุให้เกิดพระพุทธศาสนา มหายาน -ความแตกต่างระหว่าง พระพุทธศาสนาเถรวาทและ มหายาน -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.
๘	สอบกลางภาค	๒	ข้อสอบวัดผล	
๙	บทที่ ๗ พระพุทธศาสนาในเอเชีย ใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ -พระพุทธศาสนาในประเทศศรีลังกา -พระพุทธศาสนาในประเทศพม่า -พระพุทธศาสนาในประเทศกัมพูชา -พระพุทธศาสนาในประเทศลาว	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-พระพุทธศาสนาในประเทศ เวียดนาม -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท			
๑๐-๑๑	บทที่ ๘ พระพุทธศาสนาในเอเชีย ตะวันออกไกล -พระพุทธศาสนาในประเทศจีน -พระพุทธศาสนาในประเทศเกาหลี -พระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น -พระพุทธศาสนาในประเทศมองโกล เลีย -พระพุทธศาสนาในประเทศอุซเบกิสถาน - พระพุทธศาสนาในประเทศอิเบต -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.
๑๒-๑๓	บทที่ ๙ พระพุทธศาสนาในยุโรป- อเมริกา -พระพุทธศาสนาในทวีปยุโรป -พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกา บทที่ ๑๐ พระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย -การเข้ามาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย -พระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย ล้านนา ออยุธยา ธนบุรี กรุงรัตน โกสินทร์ -แนวโน้มพระพุทธศาสนาในอนาคต -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระครูสุตธรรมภาณี
๑๔	บทที่ ๑๑ ขบวนการและองค์การ ใหม่ๆ ทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-สำนักสวนโมกขพลาราม -สำนักสันติอโศก -สำนักวัดพระธรรมกาย -สำนักวัดหนองป่าพง -สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท			
๑๕	-นิสิตนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย จากอาจารย์ประจำวิชา -ประมวลสรุปองค์ความรู้ประจำวิชา/	๒	นำเสนองาน Conference/ Evaluation/ Improvement/ Development	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.
			-ให้นิสิตแบ่งกลุ่มอ่าน แล้วสรุป ออกเป็นบท สอบแบบปรนัย กลุ่ม ละ 5 ข้อ แล้วนำมา เปลี่ยนกันตอบในห้อง	
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	๑.๑, ๒.๑, ๓.๑	สอบปลายภาค	๑๖	๓๐%
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒, ๔.๑- ๔.๖, ๕.๓- ๕.๔	การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๖๐%
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้น เรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>1. เอกสารและตำราหลัก คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ประวัติพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.</p>
<p>2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี</p>
<p>3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ ทรงวิทย์ แก้วศรี. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่ม ๑๔ พระพุทธศาสนาในอังกฤษและเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐. ----- ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่ม ๑๕ พระพุทธศาสนาในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐. บรรจง โสดาดี. การใช้ตรรกะในวิธีสอนของพระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทฺโท). เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖. พระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทฺโท). อุปลมณี. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๔. พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). พระมโนสะท้อนสภาพโซของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๕. สัญญา ปรีดีพงษ์กร. ประวัติพระพุทธศาสนา ๑. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดพุทธบาทเขากระโดง, ๒๕๔๗. สุชาติ หงษา. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา จากอดีต สู่ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันสื่อธรรม, ๒๕๔๙. เสถียร โปธินันทะ. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊ค, ๒๕๔๔. อุทัย ธรรมสารโร (แปลและเรียบเรียง). พระพุทธศาสนาในยุโรปและสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์สามต้นการพิมพ์, ๒๕๑๘. Message from VIPs. Published The Joint International Organizing Committee for the Third International Conference on the United Nations Day of Vesak. Bangkok : Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2006. Phra Thepsophon. (Prayoon Mererak). International Recognition of the Day of Vesak. Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2003. Phra Thepsophon. (Prayoon Dhmmacitto). 250th Anniversary of Syamvamsa in Sri Lanka. Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2003. Sir. Edwin Arnold. Ligth of Asia. แปลโดยพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทเถร), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ

รับรองตามนี้

(พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ดร.)

อาจารย์ประจำรายวิชา

.....
ประธานหลักสูตร
๓ มิถุนายน ๒๕๖๕